

Υπόθεση C-366/24

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

21 Μαΐου 2024

Αιτούν δικαστήριο:

Conseil d'État (Γαλλία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

17 Μαΐου 2024

Αιτούσα:

Amazon EU Sàrl

Καθόν:

Ministre de la Culture

Ministre de l'Économie, des Finances et de la Souveraineté
industrielle et numérique

[παραλειπόμενα]

Το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας, Γαλλία) αποφαινόμενο επί
ένδικης διαφοράς

(Τμήμα εκδίκασης ένδικων διαφορών, κοινή συνεδρίαση 9ου και 10ου τμήματος)

[παραλειπόμενα]

Λαμβάνοντας υπόψη την ακόλουθη διαδικασία:

Με δικόγραφο αίτησης ακυρώσεως και δύο υπομνήματα, τα οποία
πρωτοκολλήθηκαν στις 22 Μαΐου, στις 15 Νοεμβρίου και στις 20 Δεκεμβρίου
2023 στη γραμματεία του τμήματος εκδίκασης ένδικων διαφορών του Conseil
d'État (Συμβουλίου της Επικρατείας), η εταιρία Amazon EU ζητεί από το Conseil
d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας):

1°) να ακυρώσει λόγω υπέρβασης εξουσίας την απόφαση της 4ης Απριλίου 2023 σχετικά με την ελάχιστη χρέωση της υπηρεσίας παράδοσης βιβλίων·

2°) [παραλειπόμενα] [αίτημα για την καταβολή δικαστικών εξόδων]

Υποστηρίζει ότι:

- η απόφαση εκδόθηκε κατόπιν παράτυπης διαδικασίας καθόσον δεν προηγήθηκε διαβούλευση με την Αρχή Ανταγωνισμού·
- οι διατάξεις του άρθρου 1 του νόμου 2021-1901 της 30ής Δεκεμβρίου 2021, νομικής βάσης της προσβαλλόμενης απόφασης, οι οποίες αποσκοπούν στην ενδυνάμωση της οικονομίας του βιβλίου και στην ενίσχυση της δικαιοσύνης και της εμπιστοσύνης μεταξύ των φορέων που ασκούν δραστηριότητα στον τομέα αυτόν, αντιβαίνουν στους σκοπούς της οδηγίας 2000/31/EK της 8ης Ιουνίου 2000 και, επικουρικώς, στους σκοπούς της οδηγίας 2006/123/EK της 12ης Δεκεμβρίου 2006·
- οι διατάξεις του άρθρου 1 του νόμου της 31ης Δεκεμβρίου 2021 θίγουν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων που κατοχυρώνεται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με δύο υπομνήματα αντικρούσεως, τα οποία πρωτοκολλήθηκαν στις 19 Οκτωβρίου 2023 και στις 7 Μαρτίου 2024, ο ministre de la culture (Υπουργός Πολιτισμού) ζητεί την απόρριψη της αίτησης ακυρώσεως. Υποστηρίζει ότι οι λόγοι ακυρώσεως που προβάλλει η αιτούσα εταιρία είναι αβάσιμοι.

Η αίτηση ακυρώσεως κοινοποιήθηκε στον ministre de l'économie, des finances et de la souveraineté industrielle et numérique (Υπουργό Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανικής και Ψηφιακής Ανάπτυξης), ο οποίος δεν κατέθεσε υπόμνημα.

Λαμβάνοντας υπόψη:

- τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση·
- τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- την οδηγία 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 8ης Ιουνίου 2000·
- την οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006·
- τον νόμο 81-766 της 10ης Αυγούστου 1981·
- τον νόμο 2021-1901 της 30ής Δεκεμβρίου 2021·

- τον code de commerce (εμπορικό κώδικα)·
- τον code de justice administrative (κώδικα διοικητικής δικονομίας)·

[παραλειπόμενα]

[διευκρινίσεις σχετικά με τη διαδικασία]

Λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα:

- 1 Κατά το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, του νόμου της 10ης Αυγούστου 1981 σχετικά με τις τιμές των βιβλίων, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 1 του νόμου της 30ής Δεκεμβρίου 2021 που αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της οικονομίας του βιβλίου και στην ενίσχυση της δικαιοσύνης και της εμπιστοσύνης μεταξύ των φορέων που ασκούν δραστηριότητα στον τομέα αυτόν: *«Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκδίδει ή εισάγει βιβλία οφείλει να καθορίζει, για τα βιβλία που εκδίδει ή εισάγει, μια τιμή πώλησης στο κοινό. Κατά το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 1: «Οι έμποροι λιανικής πώλησης πρέπει να χρησιμοποιούν μια πραγματική τιμή πώλησης στο κοινό περιλαμβανόμενη μεταξύ του 95 % και του 100 % της τιμής που καθορίζει ο εκδότης ή ο εισαγωγέας. Στην περίπτωση που το βιβλίο αποστέλλεται στον αγοραστή και δεν παραλαμβάνεται από σημείο λιανικής πώλησης βιβλίων, η τιμή πώλησης καθορίζεται από τον εκδότη ή τον εισαγωγέα. Η υπηρεσία παράδοσης βιβλίων δεν παρέχεται δωρεάν από τον έμπορο λιανικής πώλησης σε καμία περίπτωση, είτε άμεσα είτε έμμεσα, εκτός αν το βιβλίο παραλαμβάνεται από σημείο λιανικής πώλησης βιβλίων. Πρέπει να τιμολογείται τηρουμένης μιας ελάχιστης χρέωσης που καθορίζεται με απόφαση των υπουργών Πολιτισμού και Οικονομίας κατόπιν πρότασης της Ρυθμιστικής Αρχής ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ταχυδρομείων και διανομής του τύπου. Η απόφαση αυτή λαμβάνει υπόψη τις τιμές που προσφέρουν οι πάροχοι ταχυδρομικών υπηρεσιών στην αγορά λιανικής πώλησης βιβλίων και την ανάγκη διατήρησης ενός πυκνού δικτύου εμπόρων λιανικής πώλησης στην επικράτεια».*
- 2 Με απόφαση της 4ης Απριλίου 2023, η οποία εκδόθηκε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 1, τέταρτο εδάφιο, του νόμου της 10ης Αυγούστου 1981, ο Υπουργός Οικονομίας, Οικονομικών και Βιομηχανικής και Ψηφιακής Ανάπτυξης και ο Υπουργός Πολιτισμού καθόρισαν την ελάχιστη χρέωση της υπηρεσίας κατ' οίκον παράδοσης βιβλίων, αφενός, στο ποσό των τριών ευρώ, συμπεριλαμβανομένων όλων των φόρων, για κάθε παραγγελία που περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα βιβλία με αξία αγοράς μικρότερη των 35 ευρώ, συμπεριλαμβανομένων όλων των φόρων, και, αφετέρου, σε ποσό μεγαλύτερο του μηδενός, συμπεριλαμβανομένων όλων των φόρων, για κάθε παραγγελία που περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα νέα βιβλία με αξία αγοράς ίση ή μεγαλύτερη των 35 ευρώ, συμπεριλαμβανομένων όλων των φόρων. Η εταιρία Amazon EU ζητεί την ακύρωση της απόφασης αυτής λόγω υπέρβασης εξουσίας.

Επί της διαβούλευσης με την Αρχή Ανταγωνισμού:

- 3 [παραλειπόμενα]
- 4 [παραλειπόμενα] [λόγος ακυρώσεως που αφορά ζήτημα εθνικού δικαίου άσχετο με τα προδικαστικά ερωτήματα]

Επί της τήρησης του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

- 5 Αφενός, κατά το άρθρο 22 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης: «*Η Ένωση σέβεται την πολιτιστική, θρησκευτική και γλωσσική πολυμορφία*». Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 3, τελευταίο εδάφιο, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: «*Η Ένωση σέβεται τον πλούτο της πολιτιστικής και γλωσσικής της πολυμορφίας*». Κατά το άρθρο 167 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: «*1. Η Ένωση συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών [...]. / 2. Η δράση της Ένωσης αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και, αν αυτό είναι αναγκαίο, υποστηρίζει και συμπληρώνει τη δράση τους στους ακόλουθους τομείς: –καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία [...] / [...] 4. Η Ένωση όταν αναλαμβάνει δράσεις δυνάμει άλλων διατάξεων των Συνθηκών, λαμβάνει υπόψη της τις πολιτιστικές πτυχές, αποβλέποντας ειδικότερα στο σεβασμό και στην προώθηση της πολυμορφίας των πολιτισμών της*».
- 6 Αφετέρου, κατά το άρθρο 34 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης: «*Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εισαγωγών, καθώς και όλα τα μέτρα ισοδύναμου αποτελέσματος, απαγορεύονται μεταξύ των κρατών μελών*». Κατά το άρθρο 56 της συνθήκης αυτής: «*Στο πλαίσιο των κατωτέρω διατάξεων, οι περιορισμοί της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών στο εσωτερικό της Ένωσης απαγορεύονται όσον αφορά τους υπηκόους των κρατών μελών που είναι εγκατεστημένοι σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του αποδέκτου της παροχής*».
- 7 Πρώτον, [παραλειπόμενα]
- 8 [παραλειπόμενα]
- 9 [παραλειπόμενα]
- 10 [παραλειπόμενα] [λόγος ακυρώσεως που αφορά την ασυμβατότητα των επίμαχων διατάξεων του εθνικού δικαίου προς την οδηγία 2000/31, ο οποίος απορρίφθηκε από το αιτούν δικαστήριο κατ' εφαρμογήν της νομολογίας του Δικαστηρίου και ο οποίος δεν ασκεί επιρροή στα προδικαστικά ερωτήματα]
- 11 Δεύτερον, κατά το άρθρο 1 της οδηγίας 2006/123/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά: «*1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει τις γενικές διατάξεις που διευκολύνουν την άσκηση της ελευθερίας εγκατάστασης των παρόχων υπηρεσιών και την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών, διατηρώντας ταυτόχρονα υψηλό ποιοτικό επίπεδο υπηρεσιών. / [...] / 4. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τα μέτρα που λαμβάνονται σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, με σκοπό την προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής και γλωσσικής*

πολυμορφίας ή του πλουραλισμού των μέσων μαζικής επικοινωνίας». Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας: «Τα κράτη μέλη σέβονται το δικαίωμα των παρόχων υπηρεσιών να παρέχουν υπηρεσίες σε κράτος μέλος διαφορετικό από αυτό στο οποίο εδρεύουν. / Το κράτος μέλος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία εξασφαλίζει την ελεύθερη πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών και την ελεύθερη άσκησή της στο έδαφός του. / Τα κράτη μέλη δεν εξαρτούν την πρόσβαση σε δραστηριότητα παροχής υπηρεσιών ή την άσκησή της στο έδαφός τους από απαιτήσεις που δεν τηρούν τις ακόλουθες αρχές: / α) μη εισαγωγή διακρίσεων [...]· / β) αναγκαιότητα: οι απαιτήσεις πρέπει να δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας ή προστασίας του περιβάλλοντος· / γ) αναλογικότητα [...]» .

- 12 Η αιτούσα εταιρία προβάλλει, προς στήριξη του ισχυρισμού της περί παράνομου χαρακτήρα της προσβαλλόμενης απόφασης, ότι οι διατάξεις του άρθρου 1, τέταρτο εδάφιο, του νόμου της 10ης Αυγούστου 1981, τις οποίες εφαρμόζει η απόφαση αυτή, αντιβαίνουν στους σκοπούς της οδηγίας 2006/123/EK καθόσον εξαρτούν την ελεύθερη άσκηση δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών από απαίτηση που δεν συνάδει με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας αυτής. Από την πλευρά του, αμυνόμενος, ο Υπουργός Πολιτισμού υποστηρίζει, κυρίως, ότι οι προσβαλλόμενες διατάξεις δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2006/123/EK, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 4, αυτής, καθόσον θεσπίστηκαν με σκοπό τη διατήρηση της εκδοτικής, και συνεπώς, της πολιτιστικής πολυμορφίας. Επικουρικώς, ο Υπουργός υποστηρίζει ότι η διατήρηση της πολιτιστικής πολυμορφίας συνιστά λόγο που δικαιολογεί το προσβαλλόμενο μέτρο.
- 13 Η απάντηση στον ανωτέρω λόγο ακυρώσεως εξαρτάται από το αν οι διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/123/EK έχουν την έννοια ότι αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής της εθνικό μέτρο που διέπει την άσκηση, στο έδαφος κράτος μέλους, δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών και αποσκοπεί στην προστασία ή στην προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας ή αν οι διατάξεις, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ίδιας οδηγίας έχουν την έννοια ότι η διατήρηση ή η προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας μπορεί να δικαιολογήσει παρέκκλιση από την απαγόρευση να επιβάλλεται στους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος απαίτηση που θεσπίζεται σε εθνική νομοθεσία.
- 14 Στην περίπτωση που το Δικαστήριο επιλέξει τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων 1 και 16 της οδηγίας 2006/123/EK, τίθεται επίσης το ζήτημα αν η αξιολόγηση της συμβατότητας της επίμαχης εθνικής νομοθεσίας προς τους σκοπούς της οδηγίας αυτής αποκλείει την ίδια εξέταση υπό το πρίσμα του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης.
- 15 Τρίτον, στην περίπτωση που πρέπει να αξιολογηθεί η συμβατότητα εθνικού μέτρου που αποσκοπεί στην προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας προς τις ελευθερίες που κατοχυρώνονται στα άρθρα 34 και 56 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τίθεται το ζήτημα αν

εθνικό μέτρο που καθορίζει ελάχιστη χρέωση για την κατ' οίκον παράδοση προϊόντος πρέπει να θεωρηθεί ότι αφορά τον τρόπο πώλησης του προϊόντος αυτού και, συνεπώς, να αξιολογηθεί βάσει της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων ή αν η προσβαλλόμενη νομοθεσία πρέπει να αξιολογηθεί βάσει της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της υπονόμησης της δραστηριότητας πώλησης του προϊόντος αυτού μέσω του διαδικτύου ή του διακριτού χαρακτήρα της παράδοσης σε σχέση με την πώληση του προϊόντος.

- 16 Τα ζητήματα αυτά είναι καθοριστικά για την επίλυση της διαφοράς επί της οποίας καλείται να αποφανθεί το Conseil d'État (Συμβούλιο της Επικρατείας). Παρουσιάζουν σοβαρές δυσχέρειες. Πρέπει, επομένως, το Conseil d'Etat (Συμβούλιο της Επικρατείας) να υποβάλει αίτηση προδικαστικής απόφασης στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατ' εφαρμογήν του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, μέχρις ότου το Δικαστήριο αποφανθεί, να αναστείλει την έκδοση απόφασης επί των αιτημάτων της αιτούσας εταιρίας.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο 1^ο: Αναστέλλει την έκδοση απόφασης μέχρις ότου το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφανθεί επί των ακόλουθων προδικαστικών ερωτημάτων:

- 1) Έχουν οι διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 4, της οδηγίας 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12 Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά, την έννοια ότι αποκλείουν από το πεδίο εφαρμογής της εθνικό μέτρο που διέπει την άσκηση, στο έδαφος κράτος μέλους, δραστηριότητας παροχής υπηρεσιών και αποσκοπεί στην προστασία ή στην προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας ή έχουν οι διατάξεις αυτές, σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 16, παράγραφος 1, στοιχείο β', της ίδιας οδηγίας την έννοια ότι η διατήρηση ή η προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας μπορεί να δικαιολογήσει παρέκκλιση από την απαγόρευση να επιβάλλεται στους παρόχους υπηρεσιών που είναι εγκατεστημένοι σε άλλο κράτος μέλος απαίτηση που θεσπίζεται σε εθνική νομοθεσία;
- 2) Αποκλείει η αξιολόγηση της συμβατότητας της εθνικής αυτής νομοθεσίας προς τους σκοπούς της οδηγίας 2006/123/EK την ίδια εξέταση υπό το πρίσμα του πρωτογενούς δικαίου της Ένωσης;
- 3) Στην περίπτωση που πρέπει να αξιολογηθεί η συμβατότητα εθνικού μέτρου που αποσκοπεί στην προστασία ή την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας προς τις ελευθερίες που κατοχυρώνονται στα άρθρα 34 και 56 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να θεωρηθεί ότι εθνικό μέτρο που καθορίζει ελάχιστη χρέωση για την κατ' οίκον παράδοση προϊόντος αφορά τον τρόπο πώλησης του προϊόντος αυτού και, συνεπώς, να αξιολογηθεί αποκλειστικά βάσει της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων ή πρέπει η νομοθεσία αυτή να αξιολογηθεί

αποκλειστικά βάσει της ελεύθερης παροχής υπηρεσιών, λαμβανομένων ιδίως υπόψη της υπονόμησης της δραστηριότητας πώλησης του προϊόντος αυτού μέσω του διαδικτύου ή του διακριτού χαρακτήρα της παράδοσης σε σχέση με την πώληση του προϊόντος;

[παραλείπόμενα] [σημείο του διατακτικού σχετικά με την κοινοποίηση της απόφασης]

[παραλείπόμενα] (πληροφορίες σχετικά με την έκδοση της απόφασης, τη σύνθεση του δικαστικού σχηματισμού και την εκτέλεση της απόφασης)

ΕΠΙΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ